

SŁOWO

Wilno, Niedziela 8-go lutego 1925

PRENUMERATA miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową 8 złote, zagranicę 6 złotych. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr 80.259
Cena pojedynczego N-ru 15 groszy.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEŃ. Wiersz milimetry jednoszpaltowy na str. 2-ej i 3-iej 30 gr., za tekstem 10 groszy.—Kronika reklamowa lub nadesłane 40 gr. W N-rach świątecznych i na prowincji o 25 proc. drożej.

Stanowisko „Wyzwolenia“.

Nietylko z dużym jak zawsze zainteresowaniem, ale też z szczególnym podziwem przeczytałem wczorajszy artykuł p. L. Ch. w *Kurjerze Wileńskim*.

Artykuł ten należy do kategorii artykułów o silnym retuszu, albo jeszcze lepiej do artykułów z reflektorem. Często na scenie teatralnej, w celach czysto artystycznych, puszcza się z reflektora snop światła na jeden jakiś przedmiot, aby odwrócić uwagę widzów od tego, czego od inscenizacji wymaga oportunizm współczesnej niedoskonałej techniki teatralnej. W podobny bardzo sugestywny sposób, uczynił to wczoraj p. L. Ch. ze swymi dwoma ustawami, wypisanymi czarnym garmentem, z dwoma specjalnymi a capitami przeznaczonymi dla dowiedzenia, że drugiej ustawy wykonywać nie można bez pierwszej, ale pierwszą ustawę można i należy wykonywać bez uwzględnienia drugiej.

Dla tych, którzy wczorajszego *Kurjera Wileńskiego* nie czytali, powtórzę mnszę w kilku słowach o co chodzi:

Klub *Wyzwolenia* poparł wniosek p. Witosa o wznowieniu akcji osadnictwa wojskowego na Ziemiach Wschodnich, czyli zastosowaniu ustawy z 17 grudnia 1920 r. Poparcie takiego wniosku stanowi niewątpliwie kompromitację czystości i konsekwencji linii politycznej klubu *Wyzwolenia*, który tutaj u nas szedł do wyborów pod bardzo głośno wykrzykiwanym hasłem: „precz z osadnictwem wojskowym“. Niema jeszcze takiego stronnictwa, ani takiego klubu na świecie, którego nie zabiłoby, gdy się okaże, że właściwie bez żadnego powodu, diametralnie zmienił swą ideologię polityczną. Otóż nadmiernie trudnego zadania obrony stanowiska *Wyzwolenia* podjął się p. L. Ch. i wykonał ją mistrzowsko pod względem dziennikarskim.

Pan L. Ch. powiedział wczoraj: W dniu 17 grudnia 1920 r. uchwalone zostały nie jedna, lecz dwie ustawy. Ustawa pierwsza (to właśnie zostało podkreślone czarnym garmentem) powiada tylko o przejściu na własność państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej, ustawa druga dopiero mówiła o nadaniu tej ziemi żołnierzom. Ustawa druga powołuje się na ustawę pierwszą, ale nie odwrotnie.

Tutaj mamy właśnie do czynienia z reflektorem, który przejawiając rzecz zupełnie drugorzędną i nieistotną, wywołuje w dobrej woli czytelnika *Kurjera Wileńskiego* taki nastrój, że czytelnik ten sobie myśli: „a więc wyzwolenicy chcą tylko ziemię odebrać od właścicieli, ale nie chcą jej oddać żołnierzom“.—Wszystko więc jest w porządku w czasach, w których obrona własności uważana jest za antypaństwową rewoltę.

Otóż nie jest wszystko w porządku ani z punktu widzenia przeciętnego wyzwolenieckiego wyborcy, ani z punktu widzenia tych, którzy podpisywali demokratyczno-wileński memoriał o celach reformy rolnej na Ziemiach Wschodnich.

Zupełnie nieistotnym jest, że ustawa „pierwsza“ nie powołuje się na drugą. Natomiast istotnym jest, że ustawa „pierwsza“ zawiera ów art. 4, który cytujemy za p. L. Ch.: „Powyższy zapas ziemi, przeznaczony jest na rozkolonizowanie między żołnierzy oraz na wykonanie reformy rolnej“.

To właśnie jest decydujące. Ustawy z 17 grudnia nie można inaczej wykonywać jak w związku z kolonizacją wojskową.

Pan L. Ch. w swoim artykule proponuje kilka sposobów obejścia brzmienia tego artykułu. Sposoby te nie mają podstawy prawnej. Pan L. Ch. proponuje np. aby tekst art. 4 wyrzucić do góry nogami i dla uratowania pozorów oddać 1 proc. wywłaszczonej ziemi na kolonizację wojskową a 99 proc. na potrzeby miejscowej ludności. Oczywiście z taką interpretacją ustawy nie zgodzi się żaden sąd, ani nawet żaden urzędnik ministerstwa reform rolnych.

Als również politycznie p. L. Ch. wie, że nie ma racji. Podpisanie przez wyzwolenców wniosku Piasta, przy pierwszej okazji pierwszej propozycji p. Witosa, stanowi niewątpliwie kompromitację grupy *Wyzwolenia* i na to niema rady. Pan L. Ch. sam to widzi i odczuwa, skoro wstydliwie jednak zaznacza w małym tym razem nawiasiku (bez czarnego garmentu i specjalnego a capit) że wniosek o osadnictwie był podpisany wyłącznie przez wyzwolenców-koroniarzy.

Wreszcie omawiany artykuł przechodzi do porządku dziennego nad dwiema sprawami:

P. L. Ch. zapomina: że wniosek podpisany przez klub *Wyzwolenia* na pierwsze łaskawe skinienie p. Witosa nie będzie mógł być wykonany w żadnym razie w myśl pragnień p. Thugutta. Od kiedy to bowiem p. Witos jest uważany za *quantite negligible* na gruncie sejmowym?

że ustawa z 17 grudnia 1920 r. nie jest zgodna z konstytucją i że może napotkać na duże przeszkody prawne. Pozostały jeszcze sądy w Rzeczypospolitej, jakkolwiek instytucja parlamentarnego ministra sprawiedliwości obniżyła i obniża wcale wydatnie wysoki poziom sądów polskich. Polska obecna może sobie nie być krajem więcej praworządym, niż Prusy Fryderyka II, ale należy mieć nadzieję, że państwo z XX w. dorówna przecież w praworządności królestwu XVIII wieku.

Klub *Wyzwolenia* w swej agitacji wyborczej wykorzystywał złą teorię, że „bolszewizm wypierać należy bolszewizowaniem ludności“. Cudaczna ta teoria była i jest jeszcze obecnie, linją wytyczną polityki polskiej wobec Ziemi Wschodnich. Wyzwolenicy podniecali ludność i w ten sposób zbierali mandaty.

Ale prócz dyskutowania tej teorii powodzenie swe przy wyborach zawdzięcza partja *Wyzwolenia* 1) energicznemu zwalczaniu osadnictwa wojskowego, znieprawdzonego przez włościaństwo miejscowe białoruskie i polskie, 2) propagandzie imienia Józefa Piłsudskiego, którą donosi uprawiali.

Stosunek do osadnictwa wojskowego wyjaśnił się na pierwsze zapotrzebowanie posia Witosa. Stosunek do Marsz. Józefa Piłsudskiego zmienił się w sposób podobny. Obecnie żaden z klubów sejmowych nie popiera Marsz. Piłsudskiego. Kluby ósemki zwalczały go jednak podczas wyborów, klub Piasta, ani mniejszości narodowe nigdy nie angażowały się w jego politykę, P. P. S. wreszcie obciążona antymilitarnym bagażem swej ideologii oddawna już z trudem mogła nadażyć za b. Wodzem Naczelnym.

Natomiast zmiana stosunku *Wyzwolenia* do Marsz. Piłsudskiego jest bardzo znamienna. Klub ten nadal toleruje ideologię Józefa Piłsudskiego w swem łonie i pozwala nawet swym członkom występować na amatora w jej obronie z trybuny sejmowej. Ale klub ten nie poparł Mar-

szalka żadną poważną akcją, żadną nawet zbiorową enuncjacją. Są to coprawda wiadomości, które do świadomości wyzwolenców z Lidy i wyzwolenców z Oszmiany dotrą, podobnie jak mody paryskie, za rok, lub za dwa lata, — taki jest jednak stan faktyczny, któremu zaprzeczyć się nie da.

Piszemy ten artykuł nie dlatego, aby nasze stanowisko w sprawie osadnictwa wojskowego pokrywało się z pierwotnym stanowiskiem *Wyzwolenia* w tej sprawie, z tem tak uprzejmie u stóp p. Witosa złożonym stanowiskiem; — i nie dlatego także, abyśmy chcieli u *Wyzwolenia* dopomnieć się o wdzięczność dla Marsz. Piłsudskiego, którego rolę w Polsce ocenialiśmy znowuż zupełnie odmiennie. Ale posłowie sejmowi dużo mają przywilejów w Polsce. Mogą pracować lub nie pracować, czytać swe wnioski, lub je nie czytać — nam skromnym dziennikarzom pozostał tylko jeden przywilej: konstataowania stosunku praktyki parlamentarnej do obietnic i hasel rzucanych przy wyborach.

Cat.

Poniedziałek 9 -go Lutego i dnie następne Biały Tydzień

Sp. Akc.
Bracia Jabłkowski
Warszawa-Bracka-25 Wilno-Mickiewicza-18.

Operetka ma zapewnić długotrwałe powodzenie. Atrakcję wielką stanowi oryginalnie pomyslane tango na głowach, palarnia opium, pozatem wjazd na scenę naturalnego samochodu i motocykla.

— „Żydówka”. Na przedstawieniu popołudniowym o g. 4 pp. opera Halevy „Żydówka” z J. Krzanią w roli tytułowej. Ceny miejsc niższe.

— Poranek operowy. Dziś o g. 12-ej w poł. odbędzie się kolejny poranek operowy z udziałem wybitnych artystów opery Liljan Zamorskiej, Mieczysława Perkowicza i Jana Popiela. W programie: Czajkowski. Montuszo, Mascagni, Verdi, Rachmaninow, Massenet, Karłowicz, Strauss, Głazunow, Nieliński. Akompaniament J. Rosicana. Ceny najniższe.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Zabity przez pociąg. Kolo stacji Landwarów znaleziono zwłoki robotnika kolejowego Antoniego Caspana (Nieswiecka 11) który został zabity przez pociąg pośpieszny idący do Warszawy.

— Peżary. We wsi Gaje, gm. Rudzińskiej spłonął dom mieszkalny na szkód Michała Nienarkowicza. Straty wynoszą 4 tys. zł.

W zaścianku Końcepolo, gm. Przeborskiej pow. Dziśnieńskiego spłonęły 3 domy mieszkalne oraz kuznia na szkód Antoniego Kuryłowicza. Straty wynoszą 6 tys. zł.

— Powiesiła się. We wsi Pooka, pow. Wileńskiego w stodole powiesiła się Teodora Frejman. Przyczyna samobójstwa brak środków do życia.

— Kradzieża. Wojciechowi Kozierowi (wieś Proszkuny) na dworcu kolejowym w Wilnie wyciągnięto z kieszeni 220 zł.

Ze strychu domu Nr. 67 przy ul. Dominikańskiej skradziono białizny na sumę 1 tys. zł.

— Postrzał. Dn. 4 ub. m. do szpitala św. Józefa dostawiono z raną postrzałową w nogę 4 letnią Anielę Tomaszewiczówną (wieś Worszany, gm. Mickuskiej). Szczegóły na razie brak.

TEATR POLSKI. (Lutnia).

D Z I Ś 3 widowiska: o g. 12 w poł.

XVI Poranek operowy.

Z udziałem: L. Zamorskiej, M. Perkowicza i J. Popiela. — Ceny miejsc najniższe.

o g. 4-ej pp.

„Pan Naczelnik... to ja”

farsa Moncey'a. Ceny miejsc niższe.

o g. 8-ej wiecz.

Występ Karola ADWENTOWICZA.

„Prokurator Hallers”

sztuka Lindau.

Jutro w poniedziałek

„Prokurator Hallers”.

TEATR WIELKI. (W. Pohulanka).

D Z I Ś 2 widowiska: o g. 4-ej pp.

„Żydówka”

opera Halevy. Ceny niższe.

o g. 8-ej wiecz.

„MARJETTA”

operetka Kollo.

Jutro w poniedziałek

„MARJETTA”

Artystyczne Polskie Kino „UTRZENKA” Wielka 64.

D Z I Ś! Najnowsze i Najpotężniejsze Arcydzieło! Niebawym przewrót w kinematografii, takich zadziwiających zdjęć jeszcze nie było! Pogromczyń Sensacyjno - Amerykański dramat w 10 duż. aktach. MOTTO: Krażymy wkroto tajemnicy... Idziemy bezwolnie za cudną kobietą... Otacza nas urok tragedji.

Walc o kobietę. Walka o żonę. Walka o kochankę. Walka po kniejach i puszczech. Walka po kantorach i giełdach. Adam myśli, wierzy i ludzi się, że zwycięży Bóg. A tymczasem ta żona, ta kochanka, ta kobieta — istna „Żebro Adama” od 50-ciu tysięcy lat wołał mami, kocha, oszukuje, pleści, caluje, rujn oje i zwycięża Adama.

Kino „PICCADILLY” pod Dyrekcją D/H. „JARFILM”

Wszechświatowej sławy arcydzieło kinematograficzne w 10 aktach

„ŻEBRO ADAMA”

genjalnego reżysera Cecil B. de Mille'a.

Początek seansów punktualnie: pierwsz. o g. 4.30. Ostatni o g. 10-ej.

Lecznica Litewskiego Stowarzyszenia pomocy Sanitarnej

Wilno, Wileńska 28

W przychodni przyjmują lekarze specjaliści: Choroby dziecięce od 3 — 4; choroby wewnętrzne od 10 — 4; chirurgiczne 1 — 2; kobiece 11 — 1; oczu 11 — 2; uszu, nosa i gardła 1 — 3; zębów 10 — 11; skóry i weneryczne 2 — 3; nerwowe 1 — 2;

w szpitalu oddziały: wewnętrzny, chirurgiczny, ginekologiczny położniczy; oraz dla stałych chorych moczopłucowych.

GABINET ROENTGENA I ELEKTRO-LECZNICZY Leczenie promieniami fotografowanie, prześwietlanie elektryczne wanny; elektryczny masaż. Laboratorium analityczne

Pokój do wynajęcia umeblowany i z elektrycznością dla samotnego. Lwowska 10 m. 7.

SZPIC pies przybłąkał się dn. 5/II na Katedralnym placu. W. Pohulanka Nr. 10 dzwonił dozorca wskaza.

Piwiarnia Jadłodania pod „ORLEM” przy zaul. Michałskim Nr. 2. Od 17 stycznia r. b. przesłała na własność Stefani Szeludke Wydaje się obłady z dwóch dań chlebem i herbata 1 zł. oraz kolacja — 1 zł.

Najtańsze źródło zakupu!!! OWSA, OTRĄB, SIANA, SŁOMY, KONICZYNY, WĘGLA, MAKI pszennej, SOLI, CUKRU, SŁONINY, SZMALCU, KASZ w Spółdzielni Rolnej Kresowego Związku Ziemi. ZAWALNA 1. TEL. 1-47

SPRAWY Daniny lasowej tanio i skutecznie załatwia Inż. i leśnik A. Bocianowski. Ul. Poleska Nr. 17.

DOM HANDLOWY „WSPÓLNA PRACA” sp. z ogr. odp. przy ul. Mickiewicza Nr 5-3. (1 piętro) tel. 335- SALON KONFEKCI DAMSKIEJ Suknie domowe, wizytowe, wieczorowe i kapelusze Bluzki jedwabne od 18 zł. Spódniczki angielskie . 28 . Suknie wełniane . 75 . wieczorowe jedwabne . 90 .

SPÓŁDZIELNIA ROLNA Kresowego Związku Ziemi Zawalna Nr 1, telef. 1-47. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI: Zakup i sprzedaż produk. rolnych. Sklepy detaliczne: Uniwersytecka 1, Mickiewicza 20, Kalwaryjska 1, Portowa 22. WŁASNE PIEKARNIE ze sprzedażą detaliczną w sklepach.

Dr. W. Legielko Choroby wewnętrzne. (Spec. płuc i żołądka). Przyjmuje od 9-11. 6 1/2-7 1/2 w., ul. Mickiewicza 21 m. 1. W. Z. T. Nr. 17.

Do wiadomości Młynarzy! Niniejszym podaję do wiadomości iż otrzymałem świeżą masę do nalewania kamieni młynskich i że skład mój jest zaopatrzony we wszelkie artykuły młynskie Z poważaniem Skład towarów technicznych L. Jabłoński Wilno, ul. Wileńska 24, telef. 261.

Odpowiedź na ogłoszenie Stanisława Ursin-Szantyra syna Bolesława, który zamiasł ogłosił istotę rzeczy, z jakiego powodu nie płaci swojego długu, czy ma zamiar zapłacić i kiedy; w Nr. 10 „Słowa” ogłosił: 1) że ja jako jeden z jego wierzycieli dowiaduję się o jego majątku bez pozwolenia komornika, 2) że procenta pobrałem, 3) że ogłaszam z chęcią pozabawienia go kredytu i że sprawę skierowuję do prokuratury. Na jego ogłoszenie odpowiadam: 1) że pozwolenia komornika nie potrzebowałem, 2) że nieprawdą jest iż otrzymałem jakąkolwiek bądź sumę tytułem procentów, 3) że ogłaszałem jedynie w celu możności wyegzekwowania należnej mi sumy, ale nie z chęcią pozabawienia go „kredytu” i że sprawę do prokuratury dotychczas nie skierowałem. K. Szango.

Skład paszy Sprzedaż detaliczna: owsa, otrąb, siana, słomy. Dostawy rządowe Pośrednictwo między producentami rolnymi a instytucjami państwowymi w dostawie produktów rolnych. Składy przy boczniczy kolejowej: Róg ul. Targowej i Szkaplernej Telefon 4-62. Własny tabor przewozowy.

Agronom, były fachowiec rolny Departamentu Rolnictwa Ross. obejmie administrację folwarkiem. Adres: m. Wilno, ul. Piłomont 12 m. 1. A. W.

SALON UBIORÓW DZIECIĘCYCH J. FREJNKEL i S-ka Ul. Niemiecka Nr. 28, 2 piętro, tel. Nr. 852 POLECA W WIELKIM WYBORZE UBRANIA DZIECIĘCE dla dziewczynek i chłopców, jako: paltoty, sukienki, czapeczki, bielizna, zakieciki, swetry, rejtuzi i komplety dla niemowląt. Różne uniformy dla uczących się dzieci. Przyjmują się zamówienia.

Są do sprzedania. Lokomob. f. H. Lanz 10 at. 17 H. P. Lokomob. f. A. Esteror 7 at. 15 H. P. Lokomob. f. Clayton 6 at. 10 H. P. Lokomob. f. Clayton 3 at. 5,2 H. P. Parowóz 4-osłowy dla toru 60 cm. f. A. Boraig. Prasa torfowa Schliekyozan z elevat. Prasa torfowa f. Ceglelskiego z elevat. 4 Prasy torfowe Jachne bez elevat. 18 Wózków kratkowych dla toru. 24 lory 4-osłowe dla toru 60 cm. Adres: Wilno, Adama Mickiewicza 17, Wileński Bank Rolniczo-Przemysłowy.

Obwieszczenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie Antoni SITARZ zamieszkały w Wilnie przy ul. S-to Michałskiej Nr. 8 zgadnie z art. 1030 U. P. C. obwieszcza, że w dniu 10 lutego 1925 r. o godzinie 10 rano w Wilnie przy ul. Piaskowej Nr 2 odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego Abama Borodowskiego składającego się z umeblowania, oszacowanego na sumę zł. 190 gr. — Komornik Sądowy (—) A. SITARZ.

Poszukuje się posleszczenie dla banku i dwa pokoje w centrum dla dwójka bez używalności kuchni. Oferty do Działu Reklamowego „Słowa” Mickiewicza 4 pod lit. M. F.

POTRZEBNY zaraz do majątku leśnego (1700 hektarów) położonego nad Niemnem, Starostwo Lidzkie, województwo Nowogródzkie właściciel posiadający gruntowną znajomość gospodarstwa leśnego, jak również obeznany z gospodarką rolną (ziemi ornej i łąk 120 hekt). Oferty wraz z życiorysem, odpisami świadectw, warunkami (pożądana jest fotografia) prosimy nadsyłać do Adm. „Słowa” do dn. 15-go b. m. pod litery J. S.

Sklep gotowych ubrań i pracownia Krawiecka W. Nagrodzkiego ul. Wileńska 23. Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów.

Tańców salonowych, nowoczesnych oddzielnie i towarzysko wyucza P. Subotkowski szybkim systemem w przeciągu 10 lekcji bez względu na niezdolność ucznia. Wojskowym, uczniom i kompletem rabat. Wykłady: ul. Św. Anny 2, m. 4 piętro od g. 4-9 wiecz. (obok kośc. Bernardynów).

Zginęła wliczyca 5-letnia mieszcza dnia 5 lutego wieczorem. Znaleziona uprasza się o oddanie za sowitę wynagrodzeniem pod adresem: Nadbrzeżna (Zygmuntowska) 8 m. 5.

5-a Klasa 10-tej Państwowej Loterii GŁÓWNA 250.000 zł. połowa biletów WYGRANA 250.000 zł. wygrywa, ciągnięcie 11 lutego, pozostała niewielka ilość biletów do sprzedania u kolektora K. Gorzuchowski Zamkowa 9. Cena całego losu 120 zł. pół 60 „ ćwierć 30 „

Salą do wynajęcia Związku Polaków z Kres. Pozakor. na zabawy, koncerty, odczyty, zebrań przy ul. Zawalnej d. Nr. 1 m. 2. Informacje tamże od 11 do 1 codziennie. Fortepjan koncertowy na miejscu.

Dr. B. Szyrwint Choroby skórne, weneryczne i moczopłucowe. Wielka 19 od 10-1 i od 4-7. Dr. Marjan Mienicki Chor. wener., syfilis i skórne. Wileńska 34 m. 3. Przyjmuje od 4-7 pp

Zgubione: kapt. wojsk. z fotografią wyd. przez P. K. U. — Lida, prawo jazdy sfoerskiej, wydane przez Kolo Ruchu Warszawskie na imię Zygmunta Janusa; zam. ul. Zaksauka 6 — unieważnia się.